

Endavant

FEDERACIO - DEMOCRACIA - SOCIALISME

Organ del MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA A L'INTERIOR

Època: Clandestina.

JULIOL 1948.

Preu: 1 Pla.

Editorial

ARA FA DOTZE ANYS...

Ara fa dotze anys, els pobles d'Espanya despertaven sotraguejats per la revolta. Els homes del quinquenni republicà precedent no havien sabut extirpar de soca-rel l'esperit del militarisme espanyol profundament reaccionari i, ara, amb tendències marcadament feixistes. L'ur interferència en els afers públics a través del «pronunciamientos» era encoratjada pels latifundistes i alt clergat, temerosos de perdre, en el corrent democràtic, llurs privilegis antisocials. El mol canbament de «conlleugueres» característic i assenyala la direcció d'aquella política feta de tanteigs i puerilitat. Desolada vers l'equívoc d'una convivència impossible mentre no es limitis la pujança econòmica de les classes dominants, la segona República es trobava en la via morta de l'interès discutit. Les sessions de la Cambra exercitaven els ànims sense desembocar a cap de les solucions urgents que exigien els problemes més imperiosos. Les dretes jugaven a l'enderrocament del règim sense que ningú els estorbés en el seu joc criminal. La molifeta de Sanjurjo passà sense l'adequada resposta. El règim, en crisi continu, atada per les dretes, perdia autoritat moral. En l'àmbit peninsular, dretes i esquerra primen llurs pleits sense cap intervenció per part del govern. Han i havia perdut la confiança. I els governs es merien aliotats d'esquivar un desenllaç que tot feia preveure inevitable. Així, els fets de Juliol del 36 es presentaven com una apel·lació urgent a les armes contra el delictes de feblesa política de la República de 1931. La feblesa fou una tracció. Mancats de tota acció, el més espanyol alguabarrels s'endutia els últims vestigis d'autoritat i, amb ella, les figures decoratives d'aquella híbrida segona República.

La insurrecció franquista posava al descobert la veritable situació política sense embuts i sense terceres parts. La ràpida radicalització del govern i la improvisació d'un nou ordre econòmic en el qual s'esforçava el poble, alliberat de de tot compromís, apuntaven al cor mateix del gran problema polític-econòmic que tenia plan-

tejat la Península. República progressiva i modernització econòmica de tipus socialista. Els pobles d'Espanya eren republicans i socialistes. Tota la història dels darrers cent vint-i-cinc anys havia treballat a favor d'aquesta fecció peninsular.

Tard en l'horari del seu tràgic destí, Franco i el franquisme han acabat per acceptar el seu fracàs. A les acaballes de la seva tirania, enmig de la indiferència general, regnat sobre una economia en bancarrota, isolat internacionalment, sense autoritat moral per a frenar l'agiotisme del qual el seu Estat n'és el principal representant, ambell de sang, el somni desmentit per la fum esgarriosa d'aquests darrers dotze anys, Franco i el franquisme han acceptat la seva derrota definitiva després d'una passatgera victòria. La fecció política i social de la Península ha triomfat de l'assalt feixista. Franco ha reconeix implícitament en les seves declaracions d'antivernar, i en fa un «men culpas públic, l'acapar d'assenglar una sola realització positiva, ha parlat no pas del que és el seu règim, ans del que hauria pogut ésser Espanya sense la seva intervenció. El negativisme hi és patent. Tota la premsa s'expressa en tons similars. Sucubren les propagandes sobre realitzacions pseudo-socials. Ningú, però, no necessita de tantes aclaracions per a fer-se una idea del paral·lel franquista. Qui recorre la Península, doni un cop d'ull a l'economia, s'aturi a contemplar els quadres de misèria del camp i dels barris obrers de les ciutats, se'n farà un criteri cert. I, qui més que nosaltres! Dotze anys després, les reunions institucionals seguiteixen aprovant llibertats condicionals. L'atur forçosa augmenta paral·lelament a l'encariment de la vida i les restriccions.

Revivirà, doncs, l'entusiasme de la victòria.

El sacrifici dels nostres millors companys no haurà estat inútil. I les matèries essencials del 19 d'Abril del 1931 trobaran la seva continuació en una República de més amplis horitzons.

CRONIQUE INTERNACIONALS

En aquest número comencem la publicació de "Cròniques Internacionals" del nostre company Serra i Moret. De tots és ben coneguda la personalitat del vell lluitador socialista, una de les figures de més relleu de la política catalana i espanyola. En el camp socialista internacional, Serra i Moret té així mateix un prestigi sòlid. Les seves entrevistes amb Bevin, Mc Neil, Llo, Blum, etc., i els seus articles, sol·licitats per totes les publicacions socialistes mundials ho demostren. Les seves activitats a l'exili (Xile, Mèxic, Argentina, Estats Units, Cura, França) han estat posades sempre al servei dels interessos de Catalunya i del socialisme.

Conseller del Govern de la Generalitat durant un any, presentà la dimissió en desembre darrer, provocant amb la seva sortida del Govern, la dissolució del mateix. Les raons de la seva actitud (exposada en la lletra de dimissió publicada a l'ENDAVANT del 15 de febrer) foren el fracàs dels seus projectes (relligar estretament l'Interior i l'Exili, promoure una acció més energica del Govern) en ingressar en el Govern de la Generalitat.

Desde aquestes planes enviem una salutació al volgut company Serra i Moret i a tots els companys exiliats, que desitgem que ben aviat es puguin trobar novament entre nosaltres.

Congrés de pobles d'Europa, Assia i Africa

Catalunya ha estat representada en aquest important Congrés que ha tingut lloc a París del 18 al 22 de juny darrer. Una delegació del Moviment Socialista, (presidida pel company Serra i Moret) donava fe de la presència de Catalunya en l'estructuració del món modern.

El primer acte del Congrés fou un gran miting a la Sala Pleyel en el qual prengueren part oradors de diversos pobles del món i en el qual feu sentir la veu autoritzada de l'eminent socialista Leon Blum. Fou ell qui va recalcar el fet de que la garantia de les llibertats polítiques i socials havia de situar-se en un pla mundial car tots els problemes de llibertat són indissolubles i no poden resoldre's parcialment. Sovint pobles com Catalunya que no són socialment colònies es troben en situació pitjor que les colònies de l'Àfrica.

El Congrés va celebrar-se a la Casa Communal de Puteaux, magnífic edifici que és un dels tants testimonis de l'eficient administració socialista i en els municipis de França. Els laboristes britànics hi eren ben representats, figurant al cap de la delegació el conomada Premier Brockway. Els socialistes francesos hi feien notrides representacions amb figures destacades com Guy Mollet, Maurice Vivier, Claude Bourdet i l'alcald de Dahan, Lamine-Guèye. Hi havia delegacions socialistes d'Alemanya, Suïssa, Itàlia, Bèlgica, Holanda, Dinamarca, Noruega, Txecoslovàquia, Iugoslàvia, Bulgària, Portugal, Espanya, Catalunya, Índia, Africa del Nord i Africa Equatorial. Figuraven en el Congrés representants de molts altres partits populars, particularment de les colònies asiàtiques i africanes. Els representants de la

Índoxina francesa i de Madagascar pogueren expressar llurement els seus greuges envers França i defensar la seva independència nacional cosa que acredita el règim de democràcia de la metròpoli.

Aquest Congrés ha resultat una ampliació del que va celebrar-se també a París l'any passat en pro dels Estats Units Socialistes d'Europa i en el qual el Moviment Socialista de Catalunya hi va tenir un lloc destacat. L'un i l'altre no s'han limitat a proposicions teòriques sinó que han discutit plans de realitzacions pràctiques. En l'ordre dels problemes colonials s'ha demostrat la política coherent dels laboristes britànics i els socialistes francesos tendent a aixecar el nivell de vida, d'higiene i de cultura de les poblacions autòctones per tal de que puguin assolir una independència digna i segura.

El Moviment Socialista de Catalunya, juntament amb els socialistes portuguesos i el Partit de l'Independència marroquina va fer una proposta que fou unànimament aprovada invitant el Congrés a ajudar per tots els mitjans els anarquistes espanyols, portuguesos i marroquins a lluitar-se de les dictadures de Franco i de Salazar i proclamant el dret de tres pobles a la democràcia i a l'autodeterminació. És entenedor que Catalunya pogués fer sentir la seva veu en aquesta brillant manifestació de l'esperit modern d'Europa i que els nostres companys poguessin donar una nota de cooperació i de prestigi en la solució dels grans problemes de llibertat humana i de justícia social.

Congressos socialistes

S'ha celebrat a Gènova el Congrés dels socialistes italians que seguiran les tendències comunistes de Nenni i el resultat ha estat el triomf esclatant de la fracció centrista, la qual,

sense rebutjar una coalició circumstancial amb els comunistes, proclama la independència

(continua a la pàgina 4)

ESPANYA AL DIA

Els que viuen a fora des de la «liberació», o els estrangers que venen a Espanya a passar-hi uns dies, difícilment podran fer-se càrrec del grau d'immoralitat en el qual hem caigut desde que ens «alliberàrem». El fre moral solament existia en algunes consciències selectes; la gran majoria del poble ha perdut la fe en la honradesa i opina que el que no roba, es perquè no pot.

Mai no hi havia hagut tanta misèria i mai no s'havien amassat tantes fortunes. La codícia no té límits i els abusos sobrepassen totes les previsions. La gent ha perdut la llibertat i els drets humans que disfruten tots els pobles civilitzats; un règim policia inhumà aplana les voluntats i les consciències. Però, tot això es menys greu que el fet de que el poble, per l'exemple del contagi, ha perdut la moral.

Els que en tenen la culpa no tenen perdó. I tothom ho sap quins són els que en tenen

la culpa. Quan es normalitzin les coses, es plantejarà, com a objectiu immediat, el refer la moral d'un poble vexat que l'ha perdut, per obra i gràcia d'uns homes que li digueren que venien a liberar-lo.

Tots sabem que els articles de copiar estan a preus exorbitants i tots en coneixem les causes: impostos creixentíssims, monopoli de les importacions per part de l'Estat, ineptitud i immoralitat general de l'administració pública. A més tots sabem assabentats de quins ocupen els càrrecs del monopoli.

Quan les famoses Juntes de Defensa a l'any 1919, l'Actiu i Maura digue, "Que gobiernen los que no dejan gobernar" i bé! Ja governen! Amb tots els atributs de govern!

I els resultats són a la vista!

«EL NUEVO ORDEN SOCIAL»

La casa Pich Aguilera, amb fàbriques a Barcelona, Badalona, Rubí i Reus obliga a portar a part de les seves teixidors quatre telers, mentre al restu les té en atur forçós i a setmanada reduïda. Vaques magres? Confor-

me. Però, mentre han estat grasses i han ca-

L'alcalde de Villarrobleda publicà, el 15 de juny un bandol, en el que amenaça amb greus sancions als segadors que es neguin a treba-

llar en les condicions econòmiques imposades per l'actual règim.

Una ordre del Ministeri de Industria i Comerç, de data 8 juliol, autoritza a les empreses del Ram de la Pell a despedir als treballadors i fins i tot a tancar les fàbriques, sense cap in-

deniació.

Al dia següent, hi havien en el «Sindicato Vertical» les cines de 22 fàbriques tancades.

«... que en España empieza a amanecer!»

EL CRISTIANISME D'EN FRANCO

El Partit Socialista espanyol a l'exili ha publicat un vibrant manifest de protesta per l'assassinat de 22 companys socialistes asturians que foren llançats de viu en viu en un pou anomenat Pozo Fumeres a la Peña Mayor.

Aquest crim inconcebible ha revoltat la consciència universal i ha posat de nou a l'atenció dels pobles lliures la barbàrie d'un règim que és la vergonya d'Europa i del món civilitzat.

J A E S T A H E!

Sabem quin marge es queda la Comissaria d'Abastaments per cada kilo de café de «racionament»? NOMES 25 pesetes.

Per cada kilo de carn congelada, el guany és TAN SOLS, de 11 pesetes.

«FISCALIA DE TASAS»

La Cambra de Comerç, en una de les seves últimes reunions, proposà al Govern la supressió de la «Fiscalia de Tasas», comproment-se a

a pagar el sou de tots els empleats de la mateixa, durante quatre anys. El Govern no acceptà.

L'ATEMPTAT DE TOGLIATTI

Discrepàncies — això ho sap tothom — de Togliatti i del Partit Comunista. Però aquesta discrepància no es obsta per a que a la justícia i irada protesta del poble italià pel criminos atemptat de que ha estat objecte Togliatti no hi afegim sincerament la nostra.

Les boies que han fet blanc en el cas de Togliatti, en realitat no anaven dirigides únicament contra Togliatti i el Partit Comunista. Els trets disparats per l'anònim estudiant sicilià, han estat disparats contra la classe treballadora italiana. Togliatti, per al capitalisme, representa aquesta classe i per això ha escollit a ell, com escollí en altres temps a Jaures, Rosa Luxemburg, Matteotti, Layret, Segni... i a tants d'altres.

Els arbres no ens han d'impedir de veure el home, ni la nostra passió com a militants d'una organització no comunista ens ha de

privar el veure-hi clar. No ens hem d'enganyar. Aquest atemptat té més importància del que a primer cop d'ull pugui semblar. No és un atemptat més. No és una lluita entre partits, sinó una lluita entre classes, entre dos móns. Capitalisme i Socialisme són concepcions, des de tots els punts de mira, irreconciliables i incompatibles. El triomf del Socialisme és la mort del Capitalisme.

La U.R.S.S. i el Partit Comunista no representen el Socialisme. No es que estiguem a la seva dreta o a la seva esquerra. Sençillament, creiem no sols en el Socialisme i la Llibertat allhora, sinó que en que no pot existir l'un sense l'altre. Però el Capitalisme no distingeix. Per això, repetim, els trets disparats contra Togliatti, han estat disparats contra la classe treballadora italiana.

(passa de la pàgina 2)

deis socialistes i la necessitat de reagrupar el partit cercant l'entesa amb els que segueixen les tendències de Saragat i Silone. La direcció del Partit ha passat a mans de Vittorio Foa, Fausto Nitti, Ricardo Lombardi i Ferruccio Santo, secretari de la C. G. T. italiana, co que assegura l'abandó de la col·laboració socialista-comunista preconitzada per Nenni. Aquest ha deixat la direcció de l'òrgan central del Partit, «Avanti», que es publica a Milà.

A París s'ha celebrat el Congrés del Partit Socialista francès S. F. I. O. i el resultat ha estat també el triomf de la posició centrista i de

col·laboració en el Govern per tal d'evitar una virada cap a la dreta i una possible solució degaullista o comunista. El Congrés ha pogut constatar que gràcies a la col·laboració socialista els interessos del proletariat francès estan perfectament garantits, el laïcisme es manté integralment, i la defensa dels pobles colonials es troba assegurada en el si del Govern. En el nou Comitè de direcció hi figuren els noms prestigiosos de Philip, René Norgelen, Guy Mollet, Daniel Meyer, Maurice Pivert, Garier, Depreux, Camin, Tanguy-Prigent, Bouthien, Jaquet i Lamine-Gueye.

Iugoslàvia excluida del Kominform

La nota més destacada del dia és la condemnació del cèlebre mariscal Tito i l'exclusió del Partit Comunista Iugoslau del Kominform. El drama comença darrerament la "cortina de ferro" i aquesta unitat monolítica s'ha esquerdat estrepitosament. Quines raons hi ha que justifiquin una decisió tan greu? La popularitat de Tito que feia tremolar la de Stalin, els plans de Tito de constituir una Confederació balcànica i que Moscou havia combatut enèrgicament els exalts de Tito en la tasca de reconstrucció de Iugoslàvia i l'atenció que aquesta representava per a Macedònia són, certament causes de-

terminants d'aquest conflicte que segurament vindrà amb i que demostra que el bloc oriental no es tan solid com alguns creien.

A Bulgària i a Tchécoslovàquia la condemna de Tito i l'exclusió de Iugoslàvia ha produït una gran emoció. Ara resulta que Tito és troiquista, traïdor, etc., etc. Per sort de Tito i els seus seguidors, els russos no tenen encara un poder directe sobre Iugoslàvia. Altrament, a hores d'ara les purgues haurien ja fet una extensió més exemplar.

M. SERRA I MORET